

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

30 серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ ВИКОНАВСТВО З МЕТОДИКОЮ
ВИКЛАДАННЯ (СОЛЬНИЙ СПІВ)**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

2023-2024 навчальний рік

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Стріхар Оксана Іванівна, завідувач кафедри музичного мистецтва, доктор педагогічних наук, доцент

Ілечко Марина Петрівна, старший викладач кафедри музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музичного мистецтва

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри
музичного мистецтва (Стріхар О.І.)

Анотація дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Вокально-хорове виконавство (сольний спів)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр спеціальності 014 Середня освіта, шифр спеціальності 014.13 Середня освіта (музичне мистецтво).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування та розвиток вокально-технічних умінь (пасивного вокального слуху та активного вокально-педагогічного слуху), вокально-виконавських умінь та навичок, озброєння студентів теоретичною базою знань в галузі вокальної педагогіки та суміжних галузей наук.

Міждисциплінарні зв'язки. Програма пов'язана з навчальними дисциплінами: «Інструментальне виконавство», «Вокально-хорове виконавство (хорове диригування)», «Методика музичної освіти та виховання в ЗЗСО».

Ключові слова: сольний спів, методика.

Abstract of the discipline

The program of study of the discipline "Vocal and choral performance (solo singing)" compiled in accordance with the educational and professional program preparation of master's specialty 014 Secondary education specialty code 014.13 Secondary education (musical art).

The subject of the discipline is the formation and development of vocal and technical skills (passive vocal hearing and active vocal and pedagogical hearing), vocal and performing skills, equipping students with a theoretical knowledge base in the field of vocal pedagogy and related sciences.

Interdisciplinary connections. The program is associated with academic disciplines: "Instrumental performance", "Vocal and choral performance", "Methods of music education and upbringing in general secondary education institutions".

Keywords: solo singing, technique.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
	Спеціальність: 014 Середня освіта		
Загальна кількість годин - 120	Предметна спеціалізація: 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	<i>Семестр</i>	
		7	8
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Ступінь бакалавра	-	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		<i>Індивідуальні</i>	
		20	20
		<i>Самостійна робота</i>	
		40	40
		Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання 7 семестр – 20 год. – аудиторні заняття, 40 год. – самостійна робота (30% / 70%); 8 семестр – 20 год. – аудиторні заняття, 40 год. – самостійна робота (30% / 70%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
	Спеціальність: 014 Середня освіта		
Загальна кількість годин - 120	Предметна спеціалізація: 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	<i>Семестр</i>	
		7	8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Ступінь бакалавра	<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		<i>Індивідуальні</i>	
		6	8
		<i>Самостійна робота</i>	
		54	52
		Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 120 год.: 14 год. – аудиторні заняття, 106 год. – самостійна робота (13% ~ 86%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування та розвиток вокально-технічних умінь (пасивного вокального слуху та активного вокально-педагогічного слуху), вокально-виконавських умінь та навичок, озброєння студентів теоретичною базою знань в галузі вокальної педагогіки та суміжних галузей наук, гігієни та охорони співацького голосу, механізмів та закономірностей фонаційного процесу.

Завдання курсу: засобами вокального мистецтва здійснювати естетичне виховання майбутніх вчителів музики, формувати відчуття прекрасного, вміння розуміти й цінувати красу вокального мистецтва та співацької майстерності, розвивати художньо-творчі та виконавські здібності; спираючись на наукові дані про будову та функції голосового апарату, формувати розуміння біофізичних механізмів співацького процесу, стійкі критерії якості співу і співацької майстерності, розвивати активний вокальний слух, виховувати уявлення про акустично та художньо повноцінне звучання співацького голосу, формувати й удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, домагатись свідомого володіння голосом; підготовка студентів до вокальної роботи в ЗЗСО; озброювати майбутніх учителів музики знаннями основ методики формування, розвитку та охорони дитячого співацького голосу в обсязі, необхідному для керівництва вокальною роботою з учнями ЗЗСО; підготувати майбутніх учителів до самостійного підвищення співацької та вокально-педагогічної майстерності в умовах практичної діяльності, а також до оволодіння виконанням творів народно-пісенного репертуару, які мають національні та регіональні особливості.

Передумови для вивчення дисципліни: «Інструментальне виконавство», «Вокально-хорове виконавство» (хорове диригування), «Методика музичної освіти та виховання в ЗЗСО».

Навчальна дисципліна складається з 15-и кредитів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувач набуде таких **компетентностей:**

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 2. Здатність до розуміння сутнісних особливостей предметної області та оперування професійною термінологією у галузі музичного мистецтва.

ФК 3. Здатність до організації та здійснення вокально-хорової діяльності з учнями, враховуючи анатомо-фізіологічні особливості їхнього розвитку у різні вікові періоди.

ФК 4. Здатність розкривати системно-структурні зв'язки музикознавчих, музично-педагогічних, культурологічних, частково-методичних понять.

ФК 5. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчальних предметів музичне мистецтво/ мистецтво, структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.

ФК 6. Виявлення музикальності, виконавських (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційних, артистичних умінь учителя музичного мистецтва.

ФК 11. Здатність до критичного аналізу власної педагогічної діяльності, до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку, зокрема обміну професійним досвідом.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знає музичну термінологію, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру музикознавчих наук.

ПРН 6. Інтегрує складні професійні вміння гри на музичних інструментах, співу, диригування музичними колективами, музичного сприймання, запам'ятовування та

інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).

ПРН 8. Виявляє здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі мистецької й музично-педагогічної діяльності.

ПРН 16. Виявляє здатність дотримуватися морально-етичних норм спілкування, взаємодіяти на комунікативному рівні з колегами, соціальними партнерами, учнями та їхніми батьками.

ПРН 18. Розуміє значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, цінує полікультурність світу і здатний керуватися у своїй діяльності сучасними принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 19. Здатний вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

3. Програма навчальної дисципліни

(денна, заочна форми навчання)

Кредит 12.

Тема 24. Розкриття художнього образу твору

Кредит 13.

Тема 25. Технічні особливості виконання

Кредит 14.

Тема 26. Культура мови у співі

Тема 27. Підбір репертуару

Кредит 15.

Тема 28. Публічні виступи.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Денна форма					
	Усьо го	у тому числі				
		л	п	ла	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 12						
Тема 24. Розкриття художнього образу твору	30				10	20
Разом за Кредит 12:	30				10	20
Кредит 13						
Тема 25. Технічні особливості виконання	30				10	20
Разом за Кредит 13:	30				10	20
Усього годин:	60				20	40
Кредит 14						
Тема 26. Культура мови у співі	15				5	10
Тема 27. Підбір репертуару	15				5	10
Разом за Кредит 14:	30				10	20
Кредит 15						
Тема 28. Публічні виступи	30				10	20
Разом за Кредит 15:	30				10	20
Усього годин:	60				20	40

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	ла	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 12						
Тема 24. Розкриття художнього образу твору	30				3	27
Разом за Кредит 12:	30				3	27
Кредит 13						
Тема 25. Технічні особливості виконання	30				3	27
Разом за Кредит 13:	30				3	27
Усього годин:	60				6	54
Кредит 14						
Тема 26. Культура мови у співі	15				2	13
Тема 27. Підбір репертуару	15				2	13
Разом за Кредит 14:	30				4	26
Кредит 15						
Тема 28. Публічні виступи	30				4	26
Разом за Кредит 15:	30				4	26
Усього годин:	60				8	52

5. Теми лекційних занять

Робочим планом не передбачено

6. Теми практичних занять

Робочим планом не передбачено

7. Лабораторні заняття

Робочим планом не передбачено

8. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 12</i>	
1	Тема 24. Розкриття художнього образу твору	20
	<i>Кредит 13</i>	
2	Тема 25. Технічні особливості виконання	20
	Разом:	40
	<i>Кредит 14</i>	
3	Тема 26. Культура мови у співі	10
4	Тема 27. Підбір репертуару	10
	<i>Кредит 15</i>	
5	Тема 28. Публічні виступи	20
	Разом:	40

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 12</i>	
1	Тема 24. Розкриття художнього образу твору	27
	<i>Кредит 13</i>	
2	Тема 25. Технічні особливості виконання	27
	Разом:	54

	<i>Кредит 14</i>	
3	Тема 26. Культура мови у співі	13
4	Тема 27. Підбір репертуару	13
	<i>Кредит 15</i>	
5	Тема 28. Публічні виступи	26
	Разом:	52

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання складається з двох напрямів :

I – підготовка та захист контрольної роботи (для студентів ЗФН);

II – підготовка доповіді з висвітленням проблем сольного співу (для студентів ДФН).

Підготовка та захист контрольної роботи: виконати під власний супровід 2 пісні шкільного репертуару за 5-й – 7-й клас ЗЗСО (відповідно до рівня довузівської підготовки); виконати 2 твори навчальної програми; оформити та надати на перевірку «Вокальне портфоліо студента».

Підготовка доповіді:

1. Поняття та устрій голосового апарату.
2. Які бувають регістри? Як працюють голосові зв'язки у різних регістрах?
3. Що таке перехідні ноти?
4. Які існують типи дихання?
5. Головні завдання співацького подиху.
6. Що таке опора дихання?
7. Елементи співацького дихання
8. Типи атаки звуку. Від чого залежить використання того чи іншого типу?
9. Що таке артикуляційний
10. Дикція і її роль у співі.
11. Типи дитячих голосів, характеристика.
12. Що таке мутація?
13. Які бувають види вправ для розвитку голосу?
14. Що таке головний та грудний резонатори?
15. Засоби художньо-виразного виконання вокальних творів.
16. Гігієна голосу та його охорона.

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів самостійно працювати з літературою; творчо сприймати навчальний матеріал і осмислювати його; сформувані навички щоденної самостійної роботи з метою одержання та узагальнення знань, умінь і навичок.

10. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, самостійна

робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних. Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються методи усного і письмового контролю, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Контроль знань та вмінь студентів з дисципліни «Вокально-хорове виконавство (сольний спів)» здійснюють шляхом виконання тестових завдань, контрольних робіт, контрольних завдань, підготовки та виступу на академконцертах, виконанні індивідуальних завдань.

Завданням підсумкового контролю (КР, екзамен) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно коли студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно дав відповідь на усі тестові завдання.

Студенту виставляється дуже добре якщо студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно дав відповідь на більшість тестових завдань.

Студенту виставляється добре якщо студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно дав відповідь на половину тестових завдань.

Студенту виставляється достатньо коли студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний задовільно коли студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці 7 семестру повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота								КР	Накопичувальні бали/сума
T24	T25							20	200/100*
100	80								

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

Заочна форма навчання:

Кількість балів у кінці 7 семестру повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота									КР	Накопичувальні бали/сума
T24	T25								20	200/100*
100	80									

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

Кількість балів у кінці 8 семестру повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота									КР	Накопичувальні бали/сума
T26	T27	T28							20	200/100*
50	50	80								

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

Заочна форма навчання:

Кількість балів у кінці 8 семестру повинна складати від 100 до 200 балів (за 2 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 2 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота									КР	Накопичувальні бали/сума
T26	T27	T28							20	200/100*
50	50	80								

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

11. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для самостійної та індивідуальної роботи, перевірка за виконанням індивідуальних завдань до кожного кредиту (К): академконцерт, контрольний урок, тестові завдання, контрольні роботи.

12. Методи навчання

Інформаційно-рецептивний (або пояснювально – ілюстративний), репродуктивний, або метод організації засобів діяльності (система вправ, рішення типових завдань, повторення та виконання вивчених мелодій), проблемно-пошуковий як засіб розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва, евристичний метод (виконання пошукових завдань), дослідницький (виконання дослідницьких завдань).

13. Рекомендована література

Базова

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу. Посібник для музичних вузів. К.: Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Антонюк В. Г. Школа сольного співу // Академія музичної еліти України: Історія та сучасність. К. : Музична Україна. 2004. С. 435 – 454.
3. Бриліна В.Л. Вокальна професійна підготовка вчителя музики: методичний посібник для викладачів та студентів вищих педагогічних і мистецьких закладів. Вінниця: Нова Книга, 2013. 96 с.
4. Вотріна В. В. Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2001. 272 с.

5. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста. К. : Муз. Україна, 2010. 54 с.
6. Комісаров О. В. Початкове навчання співу на фонетичній основі української мови. К. : ІСДО, 1995. 88 с.
7. Стріхар О.І., Ярошевська Л.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва: Навчальний посібник. (нормативні навчальні дисципліни). Вип.1.1. ч.1 «Постановка голосу». Миколаїв: РАЛ-поліграфія, 2016. 340 с.
8. Стріхар О.І. Розвиток особистості та формування світоглядних орієнтацій сучасної молоді засобами музичного мистецтва: Монографія – Херсон: Грінь Д.С., 2014.- 304 с.
9. Стріхар О.І. Національно-патріотичне виховання студентів в освітньо-виховному середовищі університету засобами музичного мистецтва. // О.І. Стріхар. Монографія. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2018. 300 с.
10. Стріхар О.І. Професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва: навчально-методичний посібник (нормативні навчальні дисципліни) Випуск 1.1 Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2014. – 336 С.
11. Стріхар О.І. «Патріотичне виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва на заняттях з вокально-хорового виконавства» до дисципліни «Вокально-хорове виконавство з методикою викладання» (ч.1) // : навчально-методичний посібник. Миколаїв : «РАЛ-поліграфія», 2018. 384 с.

Допоміжна

1. Кушка Я. С. Методика навчання співу [посібник з основ вокальної майстерності]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
2. Мадишева Т. П. Співак і мова (культура співу мовою оригіналу: теорія і практика) [навчальний посібник]: Харків : Штрих, 2002. 160 с.
3. Маслій К. С. Виховання голосу співака [навчальний посібник]. Рівне: «ЛІСТА», 1996. 120 с.
4. Стахевич О. Г. Основи вокальної педагогіки. Ч.1 : Природно-наукові теорії співу [навчальний посібник для музичних та педагогічних вnz]. Харків-Суми, 2002. 92 с.
5. Антонюк В. Традиції української вокальної школи. Микола Кондратюк: наукове дослідження. К.: Українська ідея, 1998. 148с.

Інформаційне забезпечення.

1. Вокальні вправи та розспівки: <http://mppl.mk.ua/index.php/en/vse-tovary/product/view/426/2012>
2. Майстер-класи з вокалу: <https://karachuntanya.wixsite.com/mysite/mij-majster-klas>
3. Ефективні дихальні вправи для вокалістів: <https://vseosvita.ua/library/efektivni-dihalni-vpravi-dla-vokalistiv-287160.html>